

УДК 94.477.83/.86 : 262.1

Андрій Королько, Василь Марчук

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
факультет історії, політології та міжнародних відносин***ІНТРОНІЗАЦІЯ СТАНИСЛАВІВСЬКОГО ЄПИСКОПА ГРИГОРІЯ
ХОМИШИНА 1904 Р. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЗЕТНОЇ
ПЕРІОДИКИ ПОЧАТКУ ХХ СТ.)**

У статті за матеріалами української газетної періодики початку ХХ ст. проаналізовано перебіг інтронізації станіславівського єпископа Г. Хомишина 1904 р. Показано особливості номінації на посаду Г. Хомишина, охарактеризовано форми підготовки організаційного комітету щодо проведення його інтронізації та висвітлено урочистості 19 червня 1904 р. у м. Станиславові; простежено перші кроки діяльності новобраного станіславівського владика. Автор стверджує, що українські часописи детально висвітлювали події, пов'язані з підготовкою і проведенням даного церковно-релігійного дійства. У газетних замітках та статтях вказувалося, що громадськість краю вірила в нового єпископа, сподівалася, що він піднесе рівень Станіславівської єпархії ГКЦ на новий щабель розвитку, виховуватиме священиків і мирян на засадах християнської віри і духовно-релігійного відродження українського народу.

***Ключові слова:** Григорій Хомишин, єпископ, митрополит, Станіславівська єпархія ГКЦ, інтронізація, священик, газета, святкове богослужіння.*

На початку ХХ ст. Станіславівська єпархія ГКЦ функціонувала в складних суспільно-політичних умовах польсько-українського протистояння в Галичині, суперечностей між українськими політичними течіями і партіями, проте докладала значних зусиль для збереження впливу Церкви на суспільне життя.

У кінці жовтня 1900 р. стало відомо про іменування станіславівського єпископа А. Шептицького Галицьким митрополитом [38, арк. 1–5]. У пастирському листі «Найбільша заповідь» А. Шептицький прощався зі своїми вірними та духовенством: «Півтора року тому вітав я Вас словом любові... Нехай же й останнє слово у хвили розлуки буде словом “люби”!» [35, с. 123]. Станіславівська єпархія ГКЦ залишилась вакантною до призначення нового єпископа більше трьох років. Цей період часу (1901–1904) зумовлений загостренням «кризи ідентичності» в ГКЦ і позначений веденням гострої боротьби за кандидатуру нового єпископа, на яку претендували о. М. Пакіш, о. Г. Хомишин, о. П. Філяс ЧСВВ, о. Й. Комарницький, о. І. Гробельський, о. А. Білецький, о. Л. Туркевич, о. І.-Д. Литвинович. У квітні 1904 р. на цю посаду іменований ректор греко-католицької семінарії в м. Львові Григорій Хомишин.

Мета статті – проаналізувати перебіг інтронізації станіславівського єпископа Г. Хомишина 1904 р. Досягнення мети передбачає вирішення таких завдань: показати особливості номінації на посаду єпископа Г. Хомишина; охарактеризувати форми підготовки організаційного

комітету щодо проведення його інтронізації та висвітлити урочистості 19 червня 1904 р. у м. Станиславові; простежити перші кроки діяльності новообраного станиславівського владики.

Велику кількість інформації з досліджуваної проблеми почерпнули з тогочасних українських центральних і місцевих часописів Східної Галичини: «Діло», «Руслан», «Вістник Станиславівської Епархії», «Нива», «Нова Січ». Джерелознавча цінність цих видань полягає в тому, що вони на своїх сторінках висвітлювали суспільну діяльність духовенства і єпископату, питання державної політики щодо ГКЦ в Галичині, ставили своїм завданням засадах розвивати національну свідомість широких мас громадянства на засадах християнської віри і духовно-релігійного відродження українського народу.

На початку 1904 р. одним із кандидатів на єпископський престол значився о. В. Фацієвич, але для його хіротонії була канонічна перешкода – він був вдівцем, а не целібсом [29, с. 2–3]. Про це вказувалося під час перебування 21 січня у м. Львові станиславівської депутації представників українського духовенства та інтелігенції з м. Станиславова на аудієнції у намісника Галичини А. Потоцького. Останній наголосив, що не варто зволікати з призначенням на єпископський престол претендента [24, с. 3].

25 березня (6 квітня) 1904 р. цар Франц Йосиф іменував своєю постановою ректора греко-католицької семінарії в м. Львові Г. Хомишина єпископом Станиславівської єпархії ГКЦ [1, с. 61], хоча в тогочасній українській газетній періодиці про призначення станиславівським єпископом Г. Хомишина вказувалося вже у середині березні 1904 р. [34, с. 1], а 22 березня митрополит ГКЦ А. Шептицький «дав обід в честь новоіменованого владики» [23, с. 2]. Станиславівський часопис «Нова Січ» резюмував: «В кожному случаю належить висказати вдоволене, що справа, котра так довго проволікалася ся і дразнила без видимої потреби наше духовенство як і загал Русинів, дійшла до успішного кінця» [3, с. 1]. Уже через два дні, 27 березня (8 квітня) 1904 р., депутація у складі 12 чоловік від усіх українських національно-культурних товариств м. Станиславова прибула до м. Львова, щоб скласти привіт новопризначеному владиці о. Г. Хомишину. Керівник делегації радник Каранович від імені станиславівської громади висловив велику радість із звістки про призначення станиславівським єпископом Г. Хомишина, проте зауважив, що владика може зіткнутися з певними перешкодами і труднощами на шляху розбудови Станиславівської єпархії ГКЦ [18, с. 3]. Номінант прийняв щирі привітання і заявив, що «витревало буде працювати для добра церкви і русько-українського народу, щоб здобути собі его довіре і любов» [25, с. 2–3].

24 квітня 1904 р. урядовий часопис «Wiener Zeitung» опублікував повідомлення, що імператорською постановою від 16 квітня 1904 р. дозволено іменувати ректора греко-католицької духовної семінарії у м. Львові о. Г. Хомишина греко-католицьким єпископом в м. Станиславові [6, с. 1]. 6 травня 1904 р. у соборі св. Юра у м. Львові відбулася приконізація

(підтвердження духовною владою на єпископа) о. Г. Хомишина через його ємненцію митрополита А. Шептицького і вручено йому декрет, за яким дозволялося управляти Станиславівською єпархією ГКЦ [10, с. 3; 15, с. 2]. Того ж дня митрополит видав Пастирське послання до вірних Станиславівської єпархії ГКЦ, де представив нового єпископа [31].

Через чотири дні, 10 травня 1904 р., о. Г. Хомишин вперше виїхав до м. Станиславова в якості єпископа, де відвідав крилошан і консисторських радників, мав зустріч з каноніком В. Богоносом [15, с. 2].

30 травня 1904 р. у м. Львові станиславівський єпископ Г. Хомишин склав присягу перед намісником Галичини А. Потоцьким [2, с. 71; 12, с. 2]. У греко-католицькій духовній семінарії відбувся прощальний святковий вечір для колишнього її ректора, підготовлений учнями-семінаристами. Викладач духовного закладу о. Г. Плакида виокремив заслуги Г. Хомишина у розвії церковно-релігійного закладу, висловив щиру підтримку в його майбутній праці на престолі станиславівського єпископа. Зворушений такою оцінкою своєї праці і подальшими побажаннями у роботі над якісним розвитком Станиславівської єпархії ГКЦ, Г. Хомишин закликав семінаристів до «невсипущої праці для добра того народу, який позбавлений бояр і князів, жде на поміч лише тих, що вийшли з поміж него» [11, с. 2]. А вже наступного дня, 31 травня, владику прибув до м. Станиславова на сталє місце проживання [26, с. 3].

Для проведення урочистостей з нагоди інтронізації о. Г. Хомишина був створений організаційний комітет, який скликав наради на площі Франца Йосифа, 3 у приміщенні місцевого товариства «Руська бесіда» [16, с. 3; 17, с. 3]. Напередодні інтронізації станиславівського єпископа на членів комітету покладался обов'язок реєстрації і поселення гостей та здійснення декорування частини міста, де мала проходити урочиста процесія – від єпископської резиденції до центрального кафедрального собору м. Станиславова [22, с. 3; 33, с. 3].

Напередодні торжества в газетах краю була опублікована дводенна програма урочистих заходів [30, с. 3]. В суботу 18 червня о 16.00 год. делегація українських представників мала вручити в урочистій формі символічний жезл керівництва Станиславівською єпархією ГКЦ, члени українського музично-хорового товариства «Станиславівський Боян» вперше повинні були заспівати наперед підготовлену святкову «Кантату» (сл. Ярьського, муз. Д. Січинського) [33, с. 3]. У репертуарі були підготовлені до виконання низка інших музичних творів [19, с. 3; 20, с. 3].

Більшість запланованих урочистостей припали на неділю, 19 червня 1904 р. [21, с. 3]. Початковою її стадією мав стати хресний похід греко-католицького духовенства о 8.30 год., яке супроводжувало владику-номінанта. Урочиста процесія пролягала від резиденції станиславівського єпископа, яка знаходилася на вул. Липовій (тепер вул. Шевченка), до кафедральної соборної церкви. Своєрідною «охороною» процесії мав стати супровід членів місцевих осередків українських пожежно-гімнастичних

товариств «Сокіл» і «Січ», які мали б навколо неї «опікуватися». О 9.00 год. у кафедральній церкві – початок соборної літургії. На ній о. Г. Хомишин благословить всіх присутніх у церкві. Митрополит А. Шептицький вручатиме єпископську мантию та проведе з іншими архієреями чин посвячення (інтронізацію) о. Г. Хомишина. Новопризначений єпископ стане в митрі і з жезлом в руках на єпископському престолі та прийме привітання від настоятеля капітули, який стане «голосом» усіх крилошан, єпархіального управління і вірних. Єпископ відповість на ці привітання, церковний хор відспіває йому «Многая літ». Капітула з єпархіальним духовенством висловить єпископу свою відданість («гомагію»). Завершиться це урочисте дійство хресним походом станиславівського єпископа і архієреїв церкви до єпископської палати. На порозі резиденції вірні парафіяни за українським звичаєм вручать «хліб та сіль», після чого станиславівський єпископ здійснить архієрейське благословення. З 13.30 год. о. Г. Хомишин мав отримати урочисті привітання від духовенства, представників влади, українських товариств. О 16.30 год. був запланований святковий концерт в театральній залі товариства ім. Монюшка (тепер Івано-Франківська обласна філармонія), на яким «всі гості мають явити ся в строю сьвяточнім». Завершиться урочисте дійство святковим обідом, на який запрошеними будуть священники, представники влади та всі охочі українці [33, с. 3].

Тогочасна українська газетна періодика детально висвітлювала процес інтронізації о. Г. Хомишина. Станиславівський часопис «Нова Січ» стверджував, що місто давно не бачив такого величавого свята, на яке прибуло багато достойних гостей. Вже 18 червня 1904 р. Станиславів мав святковий вигляд: «Всі доми і балькони були прикрашені диванами та ріжнородними хоругвами...», частина з яких обрамлені національними жовто-синіми кольорами. Однак невідомий очевидець подій дорікнув, що все ж таки була одна «кацапська капітульна кам'яниця», яка не була «вдягнена» святковою атрибутикою. Вона примикала до єпископської резиденції і в ній проживали о. митрат Фацевич і о. Богонос. О 16 год. на вул. Липову прибула депутація українського селянства, міщанства та інтелігенції на чолі з В. Яновичем. Від імені українського громадянства міста о. Г. Хомишину було вручено жезл з таким написом: «Українсько-руський народ станиславівської єпархії своєму Владиці Впр. о. Др. Григориєви Хомишинови 19. VI. 1904». Др. Словенський від імені членів українського музично-хорового товариства «Станиславівський Боян» подарував теку з кантатою, присвячену станиславівському єпископу [7, с. 1].

Інтронізація о. Г. Хомишина на престол відбулася 19 червня 1904 р. в м. Станиславів. О 8.00 год. перед єпископською резиденцією на вул. Липовій зібралася велика юрба людей – священники, члени церковного братства, представники влади і товариств. Мешканці міста очікували з нетерпінням появи «нового князя Церкви», окремі будинки були прикрашені хоругвами та вінцями, на яких виднілися такі написи: «Витай нам», «Благословен грядий во імя Господне». Центральну площу заповнило десять

тисяч мешканців міста та гостей з найвіддаленіших кутків єпархії (за іншими даними – двадцять тисяч [7, с. 1]) [36, с. 175]. Уздовж вулиць урочисту процесію оточували колони шкільної молоді. Взяли участь у святі члени товариств «Сокіл» і «Січ», однак староство в м. Станиславові заборонило використовувати сокільські і січові ленти [7, с. 1].

У кафедральному храмі о 9 год. розпочалася архієрейська служба, на якій митрополит ГКЦ А. Шептицький, архієпископ львівський латинського обряду Й. Більчевський, архієпископ львівський вірменського обряду Й. Теодорович та перемишльський єпископ К. Чехович урочисто висвятили Г. Хомишина на єпископа [36, с. 175; 39]. На це урочисте дійство прибуло також багато світських гостей, серед яких намісник Галичини А. Потоцький (подарував станиславівському єпископу пару расових коней [13, с. 3]), маршалок Галицького крайового сейму С. Бадені, президент вищого крайового суду Тхоржницький, віце-президент шкільної ради др. Плажек, віце-президент крайової дирекції др. Коритовський, директор пошт і телефонів Сеферович, посол Галицького крайового сейму Й. Гурик [7, с. 1].

Новопризначений єпископ здійснив архієрейське благословення вірному народові. Сівши на єпископський трон, о. Г. Хомишин прийняв перший поклін від священників Станиславівської єпархії ГКЦ. Привітання від усього духовенства дієцезії виголосив о. мітрат В. Фацієвич, який, словами святого апостола Павла у Посланні до Тимотея, наголосив, що єпископ не лише сам мусить «без порока бути», не лише мусить бути найвищим священником, учителем і пастирем, але зобов'язаний стати всім для всіх. У відповідь, єпископ Г. Хомишин у своїй промові вказав, що він, обійнявши таку відповідальну архієрейську посаду, приходить до духовенства і вірних з проханням про милостиню, з проханням про молитву; усвідомлює, який приймає на себе тягар, підносячи на свої рамена, щоб працювати на славу Божу і для добра свого народу, а не з бажання достоїнства і вигоди. Наголосив, що у своїй пастирській діяльності буде кермувати апостольськими словами: «Слава во вишних Богу, а на землі мир во чоловіцїх і благоволеніє» [37, с. 148]. Хто йде за цим окликом, хто хоче з ним трудитися під цим стягом – це його друг. Але проти тих, хто буде шкодити Божій справі, буде загрожувати добру Церкві і народу, він як владика буде рішуче виступати [9, с. 3; 36, с. 175–176]. Після цього станиславівський єпископ висвятив на пресвітера о. Калиновського. У кафедральному соборі було роздано 5000 образків Пресвятої Матері Божої з написом на зворотній стороні: «Памятка посвячення О. Григория Хомишина, доктора св. богословія і ректора духовної семинарії у Львові в єпископа Станиславівського в Станиславові 6. (19) червня 1904» [7, с. 1].

Після святкової літургії у церковній палаті єпископа на вул. Липовій новопризначений владика приймав привітання від представників українського духовенства і товариств. Й. Гурик вручив о. Г. Хомишину «хліб-сіль» і від імені селянства проголосив промову, а владика, вийшовши на балкон, благословив українську делегацію. Від імені духовенства

виступили з привітанням священники о. Микола Огоновський з с. Джурин і о. Омелян Глібовицький з с. Цигани [36, с. 176]. Священники Станиславівської єпархії ГКЦ привітали новопризначеного єпископа о. Г. Хомишина такими словами: «Витай нам, Архиєрею, нашому бідному, знеможеному народови! Витай, як заповідь нової сили, нової праці, витай нам, як запорука нашої єдності і красшої долі! Витай нам, як мирний супокій, як тверда скала віри і нашої народности! Витай нам, як справедливість для щирих, як відпора для нахальних, як недоступність для лестливих! Витай нам, як скромне і жертволюбиве серце, як вийшовши з під сільської стріхи, сторицею хоче нагородити той нарід, що зложив свої почести на твою благословенну голову, а тепер складає свої надії і задушевні бажання! Витай нам, князю церкви і будь пересвідчений, що до сего торжественного привіту, який готує Тобі Станиславівщина, прилучує ся весь галицко-руський народ» [36, с. 174–175].

Українськими мистецькими колами м. Станиславова та краю була підготовлена низка заходів, присвячена інтронізації єпископа о. Г. Хомишина. Так, на честь приходу на церковний престол станиславівського єпископа була підготовлена «Кантата» (сл. Ярьського, муз. Д. Січинського) і опублікована у видавництві музично-хорового товариства «Станиславівський Боян» та на першій сторінці станиславівського часопису «Нова Січ» напередодні його інтронізації [5, с. 2]. А в день інтронізації єпископа, 19 червня, о 16.00 год. розпочався концерт, влаштований українськими товариствами м. Станиславова, передусім заходами музично-хорового товариства «Станиславівський Боян» [7, с. 1; 37, с. 148]. Концертна програма розпочалася виконанням урочистої «Кантати» членами змішаного хору «Станиславівського Бояна» і учнів української духовної семінарії м. Львова в супроводі військового оркестру під керівництвом Соучка. Після цього прозвучав майбутній гімн України «Ще не вмерла...». Прозвучали солові композиції «З мого тяжкого суму» М. Лисенка і «Не видавай мене за муж» О. Нижанківського у виконанні Анни Крушельницької, рідної сестри оперної співачки зі світовим ім'ям Соломії Крушельницької. Вирізнявся своїм виступом богословський хор під керівництвом п. Турула, який виконав такі музичні твори: «концерт XXIV» Д. Бортнянського та «концерт XXVIII» «Блажен муж». Завершувався концертний вечір виконанням змішаним хором «Хустини» (сл. Т. Шевченка, муз. Г. Топольницького) [7, с. 1–2].

Після концерту відбувся урочистий бенкет у резиденції станиславівського єпископа на вул. Липовій. На завершальному святковому заході виступили представники українських громад м. Станиславова і Буковини радник Каранович і проф. С. Смаль-Стоцький. У відповідь, о. Г. Хомишин запевнив гостей, що, вийшовши «з-під сільської стріхи знає потреби і недолю народу руського», і буде працювати на користь віри Христової та української громади Станиславівської єпархії ГКЦ [4, с. 2; 7, с. 2].

Через два дні після інтронізації станиславівський єпископ о. Г. Хомишин виїхав до м. Відня, щоб зустрітися з імператором Францом Йосифом I [28, с. 2]. А після повернення до м. Станиславова 28 червня 1904 р. він у головному кафедральному соборі провів перше поминальне богослужіння за упокій душі архикнязя Фердинанда [14, с. 2].

На новій посаді в м. Станиславові єпископ о. Г. Хомишин вперше зустрівся монахинями Чину св. Василя Великого (30 червня), ученицями дівочої школи імені Софії (1 липня) та членами «Товариства Руських жінок» (3 липня) [27, с. 2; 32, с. 1–2].

Українська галицька газетна періодика вважала, що прихід Г. Хомишина на єпископський престол відбувався в час кризи Станиславівської єпархії ГКЦ. Невідомий автор передової статті «Новий владика» центрального українського часопису «Діло» за 4 (17) червня 1904 р. стверджував, що коли засновувалася єпархія в 1885 р., то українці краю поклали надію, що єпископська столиця в м. Станиславові спонукатиме не тільки до розвою руської (української) церкви, але й призведе до скріплення української народності на Покутті. Однак часті зміни в керівництві, а «ще більше довгі-предовгі інтервали при обсаді опороженого престолу», мали негативний вплив, вказуючи на другоплановість єпископа та посилення ролі нереформованої капітули в церковних справах. До того ж перші два єпископи Станиславівської єпархії ГКЦ – Ю. Пелеш і Ю. Сас-Куїловський – один через підірване здоров'я, а другий через старечий вік, не змогли належним чином провести зміни в Церкві та дали можливість окутати себе шкідливим впливом москвофільських членів консисторії. Останні захопили кермо єпархіальних справ. Представники цього крила станиславівської капітули (москвофільська «фамілія») підготували письмовий протест проти іменування владикою теперішнього єпископа о. Г. Хомишина. Однією з причин підготовки такого документу невідомий автор статті вбачає у сильній позиції третього станиславівського єпископа, а на час обрання єпископом Г. Хомишина, митрополита Андрея Шептицького, яка заважала представникам москвофільського табору в Станиславівській єпархії ГКЦ вести свою автономну політику в церковній сфері [8, с. 1].

Дописувач передовиці української центральної газети Галичини покладал надію, що новий станиславівський єпископ о. Г. Хомишин завдяки своїй праці піднесе на найвищий щабель розвитку Греко-католицьку (як українську національну) церкву в межах усієї Автор-Угорської імперії. До того ж, слід зважати на зростання національної свідомості широких кіл української суспільності. Тому Церква в особі станиславівського єпископа о. Г. Хомишина мала б підтримувати українську національну справу, а не виконувати «услуги московских інтересів, так діаметрально протилежних інтересам нашого народу як і самої греко-католицької церкви» [8, с. 1].

Отже, Григорій Хомишин став до керівництва Станиславівської єпархії ГКЦ у складний для Церкви час. Боротьба за єпископський престол у м. Станиславові, яка передувала його інтронізації, свідчила про загострення

кризи в ГКЦ, обумовлену суспільно-політичними орієнтаціями духовенства на москвофілів, народовців і християнських консерваторів, та прагнення митрополита А. Шептицького розв'язати її через вибір найкращого кандидата. Однак, як засвідчує тогочасна українська газетна періодика, духовенство і миряни, громадськість краю готові були прийняти нову кандидатуру керівника Станиславівської єпархії ГКЦ. Українські часописи детально висвітлювали події, пов'язані з підготовкою і проведенням інтронізації станиславівського єпископа Г. Хомишина. У газетних замітках та статтях вказувалося, що громадськість краю вірила в нового єпископа, сподівалася, що він піднесе рівень Станиславівської єпархії ГКЦ на новий щабель розвитку, виховуватиме священиків і мирян на засадах християнської віри і духовно-релігійного відродження українського народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вісник Станиславівської Єпархії. Станиславів. – 1904. – 20 мая. – Ч. V. – С. 61.
2. Вісник Станиславівської Єпархії. Станиславів. – 1904. – 7 червня. – Ч. VI. – С. 71.
3. Єпископом в Станиславові є вже о. Григорій Хомишин // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 25 марта. – Ч. 13. – С. 1.
4. Єпископська столиця в Станиславові // Руслан. – 1904. – 9 (22) червня. – Ч. 128. – С. 2.
5. 3 штуки і літератури: Заходом «Видавництва музичного «Станиславівського Бояна» появились ... // Діло. – 1904. – 21 червня (4 липня). – Ч. 138. – С. 2.
6. Іменоване ВПр. о. д-ра Г. Хомишина єпископом в Станиславові // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 29 цвітня. – Ч. 18. – С. 1.
7. Інтронізація єго Преосвященства О. Др. Григорія Хомишина в Станиславові // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 24 червня. – Ч. 26. – С. 1–2.
8. Новий владики // Діло. – 1904. – 4 (17) червня. – Ч. 124. – С. 1.
9. Новинки. Акт висвячення єпископа о. д-ра Хомишина відбув ся в такий спосіб ... // Руслан. – 1904. – 10 (23) червня. – Ч. 129. – С. 3.
10. Новинки. Акт потвердження єпископа-номінанта Преосв. о. д-ра Хомишина на станиславівський престол відбув ся в п'ятницю в празничний день св. Юрія в архикафедральній церкві св. Юрія у Львові ... // Руслан. – 1904. – 29 цвітня (12 мая). – Ч. 95. – С. 3.
11. Новинки. В руській духовній семинарії у Львові відбув ся дня 30. мая с. р. прощальний вечер ... // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 10 червня. – Ч. 24. – С. 2.
12. Новинки. ВПреосв. о. др. Хомишин зложив в неділю в полудне єпископску присягу на руки намісника ... // Руслан. – 1904. – 19 мая (1 червня). – Ч. 110. – С. 2.
13. Новинки. Дар для нового владики // Руслан. – 1904. – 9 (22) червня. – Ч. 128. – С. 3.
14. Новинки. Дня 28. с. м. відправив Преосв. Владика в кафедральній церкві поминальне богослужене ... // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 1 липня. – Ч. 27. – С. 2.
15. Новинки. Дня 6. Мая с. р. відбула ся в церкві св. Юра у Львові приконізація ... // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 13 мая. – Ч. 20. – С. 2.
16. Новинки. Зі Станиславова // Діло. – 1904. – 24 мая (6 червня). – Ч. 114. – С. 3.
17. Новинки. Зі Станиславова пишуть нам ... // Руслан. – 1904. – 25 мая (7 червня). – Ч. 115. – С. 3.

18. Новинки. Із Станиславова доносять нам ... // Руслан. – 1904. – 18 (31) марця. – Ч. 63. – С. 3.
19. Новинки. Із Станиславова пишуть нам: Програма концерту, який устроюють українсько-руські товариства в честь Преосв. о. д-ра Хомишина ... // Руслан. – 1904. – 29 мая (11 червня). – Ч. 119. – С. 3.
20. Новинки. Із Станиславова пишуть: Українсько-руські товариства в Станиславові рішили устроїти в другій половині червня с. р. в честь Преосв. єпископа д-ра Хомишина між іншим привітний концерт ... // Руслан. – 1904. – 22 мая (4 червня). – Ч. 113. – С. 3.
21. Новинки. Інtronізація ВПреосв. о. Єпископа Хомишина відбуде ся в неділю ... // Руслан. – 1904. – 6 (19) червня. – Ч. 126. – С. 3.
22. Новинки. Комітет займаючий ся звеличанем Інtronізації єго Преосвященства О. Др. Григорія Хомишина повідомляє ... // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 17 червня. – Ч. 25. – С. 3.
23. Новинки. Новоіменованій станиславівській єпископ о. др. Григорій Хомишин опускає з днем 1. цвітня становиско ректора духовної семінарії ... // Руслан. – 1904. – 12 (25) марця. – Ч. 58. – С. 2.
24. Новинки. Обсада станиславівського єпископства // Руслан. – 1904. – 22 січня (4 лютого). – Ч. 17. – С. 3.
25. Новинки. Представителі всіх русько-українських товариств в Станиславові були в неділю дня 27 марта у Львові ... // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 1 цвітня. – Ч. 14. – С. 2–3.
26. Новинки. Преосв. Єпископ Др Хомишин зложив дня 30. мая присягу в руки намістника ... // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 3 червня. – Ч. 23. – С. 3.
27. Новинки. Преосв. Єпископ о. др. Хомишин звиджував недавно рускі дівочі інститути і школу ім. Софії в Станиславові ... // Руслан. – 1904. – 29 червня (12 липня). – Ч. 144. – С. 2.
28. Новинки. Преосв. священний кир. Григорій виїхав в вівторок до Відня ... // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 24 червня. – Ч. 26. – С. 2.
29. Новинки. Станиславівські галапаси страх як налякали ся, що на станиславівське єпископство ... // Руслан. – 1904. – 23 січня (5 лютого). – Ч. 18. – С. 2–3.
30. Новинки. Станиславівські торжества // Руслан. – 1904. – 1 (14) червня. – Ч. 121. – С. 3.
31. Посланіє пастирське Андрея Шептицького митрополита Галицького, Архієпископа Львівського, єпископа Кам'янець-Подільського до вірних Станіславської єпархії про поставлення о. д-ра Григорія Хомишина єпископом. – Жовква, 1904. – 20 с.
32. Преосв. Владика О. Др. Гр. Хомишин навідує школи та прочі виховні інституції // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 8 липня. – Ч. 28. – С. 1–2.
33. Програма // Нова Січ. Орган народної організації. – 1904. – 17 червня. – Ч. 25. – С. 3.
34. Станиславівський владика // Руслан. – 1904. – 7 (20) марця. – Ч. 54. – С. 1.
35. Твори Слуги Божого Митрополита А. Шептицького. Т. 1. Пастирські листи (2.VIII. 1899 р. – 7.X. 1901 р.). – Торонто: Вид-во ОО. Василян, 1965. – В-237+277 с.
36. Учасник. Про Станиславівське сьвято // Нива. Часопись посьвячена справам церковним і суспільним. – 1904. – 15 липня. – Ч. 7. – С. 172–176.
37. Хроніка і Бібліографія. Консекрація і інtronізація нового Владики відбулась ... // Нива. Часопись посьвячена справам церковним і суспільним. – 1904. – 1 липня. – Ч. 6. – С. 148.
38. Центральний державний історичний архів України, м. Львів. – Ф. 358 Шептицький Андрей-Олександр-Роман, митрополит Греко-Католицької Церкви, граф, 1865 – 1944 рр., оп. 2, спр. 2. Булли папи Лева XIII єпископам, Львівській капітулі, галицьким суфраганам, духовенству та віруючим Львівської єпархії в зв'язку з

призначенням Станиславівського єпископа А. Шептицького Галицьким митрополитом, 1900 р., 5 арк.

39. Чин посвячення єпископа Григорія Хомишина. – Львів: Ставропігійська типографія, 1904. – 2 с.

Andriy Korolko, Vasyl Marchuk

**THE ENTHRONEMENT OF STANISLAVIV BISHOP HRYGORII KHOMYSHYN 1904.
(ACCORDING TO THE UKRAINIAN NEWSPAPERS PUBLISHING AT THE
BEGINNING OF THE XX CENTURY)**

The article analyzes the enthronement of the Stanislaviv bishop H. Khomyshyn in 1904, based on the materials of the Ukrainian periodicals of the early twentieth century. The features of H. Khomyshyn nomination are shown, the forms of preparation of the organizing committee for conducting its enthronement are described and was highlighted the celebration on June 19, 1904 in Stanislav; traced the first steps of the newly elected Stanislaviv Bishop. Newspaper articles of that times told that the public believed in the new bishop of the land, hoping that he would raise the level of Stanislaviv diocese to the new stage of development, raise priests and lay people on the basis of the Christian faith and spiritual and religious revival of the Ukrainian people.

Key words: *Hryhorii Khomyshyn, bishop, metropolitan, Stanislaviv diocese of the GCC, enthronement, priest, newspaper, festive divine service.*